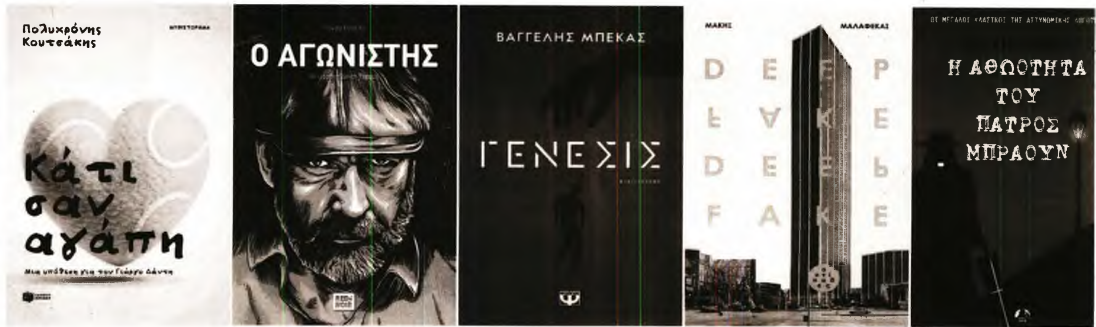

Βιβλία

24 περίτεχνα εγκ

 ΓΡΟΦΟΥΝ ΟΙ
ΜΑΡΚΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ,
ΑΝΤΩΝΗΣ Ν. ΦΡΑΓΚΟΣ

Μια επισκόπηση των νουάρ που διαβάσαμε στον χρόνο που μας αφήνει και τα οποία μας συγκίνησαν, γι' αυτό και τα παρουσιάζουμε με συνοπτικά, κείμενα, ώστε να περιληφθούν όσο το δυνατόν περισσότερα

Για το ορμητικό ποτάμι της ζωής αλλά και του θανάτου γράφει ο κομογεννημένος Γάλλος συγγραφέας Καρίλ Φερέ, ενώ αναφέρεται στον ποταμό **Οκαβάνγκο** (Εκδ. Άγρα), που βρέχει τα σύνορα τεσσάρων χωρών στη Νότια Αφρική και όπου εγκληματικές οργανώσεις εμπορεύονται παράνομα άγρια ζώα, έχοντας απέναντί τους ντόπιους φάρμερ και ρέιντζερ. Το δεύτερο νεοπολάρ του, ενέτι 1972, φωτίζει την πορεία ενός εμβληματικού συγγραφέα του μοντέρνου αστυνομικού, όταν ο Ζαν-Πατρικ Μανσέ δημιούργησε το νέο πολιτικό αστυνομικό μυθιστόρημα. Με τίτλο **Τι τρέλα, τι παλάια!** (Εκδ. Άγρα) ο Μανσέ ψάχνει τα βήματά του, σκιαγραφώντας τη ζωή και τη δράση ενός οικονομικού μεγιστάνα οσπουντιού, λαδιού και απορρυπαντικών, αλλά και γνωστού... φιλόδημου που με πλούσιες κατά καιρούς δωρεές σε κοινωνικά ιδρύματα. Ο τύπος κληρονόμος τεράστια περιουσία ύστερα από τον θάνατο του αδελφού του και της γυναίκας του σε αμφιλεγόμενο δυστύχημα. Η σπουδαία τριλογία του Ιταλού συγγραφέα Κάρλο Λουκαρέλι επανεκδίδεται με νέα μετάφραση (**Τριλογία του φασισμού**, Εκδ. Διόπτρα) και μας μεταφέρει στη μουσολινική Δημοκρατία τη Σαλό, στο καθεστώς παρακμής του φασισμού και στη μεταπολεμική Ιταλία, όπου αναφέρεται η αγωνιώδης προσπάθεια του επιθεωρητή Ντε Λούκα να αποδώσει δικαιοσύνη κάτω από οποιοδήποτε συνθήκες. Στη **Σπουδή στην υποταγή** (Εκδ. Διόπτρα) η Καναδή συγγραφέας Σάρα Μπερνστάιν γράφει για τη βαριά απειλητική σιωπή της επαρχίας. Παράλληλα με την απονικτική ατμόσφαιρα, στα όρια του ψυχολογικού θρίλερ, η Μπερνστάιν συνθέτει εξαιρετικά το ψυχογράφημα της σχέσης της ηρωίδας με τον μεγάλο της αδελφό. Δεν περιέχει καθόλου φόνους, αλλά μια βαριά ατμό-

σφαιρα σε ένα όμορφο, πράσινο αγροτικό τοπίο ψηλά στη Βόρεια Ευρώπη. Ο εκ Τορίνου συγγραφέας Τζόρτζο ντε Μαρίε γράφει το 1977 το τρομακτικό άρα και σουρεαλιστικό βιβλίο **Οι είκοσι ημέρες του Τορίνου - Μια έρευνα στα τέλη του αιώνα** (Εκδ. Στάσις Εκπίπτοντες) για τα παράξενα γεγονότα που συνέβησαν επί ένα εικοσαήμερο σε τούτη την ιταλική πόλη του Βορρά. Εκεί δημιουργεί κλίμα ζοφερό, αποκαλύπτοντας μέσα από την παραβολή το σκοτεινό υποσυνείδητο μιας ολοκληρωτικής κοινωνίας. Ο Οθρουγγουανός νουαριστής Ρένο Ροσέλο στον **Αγωνιστή** (Εκδ. red n' noir), πιάνει ξανά το νήμα της εποχής του '70 με το μεγάλο μαζικό κίνημα των Τουπαμάρος, που συντάραξε την κοινωνία του πυκνοκατοικημένου Μοντεβιδέο μεταξύ 1962 και 1972. Αλλά καθώς τα κούρελια τραγουδάνε ακόμα, ερχόμαστε τη δεκαετία του 2010 στην ίδια πρωτεύουσα, όπου τρεις περιθωριακοί, πλέον, παλιοί Τουπαμάρος αποφασίζουν να πάρουν ξανά στα χέρια τους τη δικαιοσύνη στο όνομα των παλιών ονειρών τους. Στον ίδιο εκδοτικό οίκο -αν και ξεχασμένος πλέον- ο συγγραφέας Νίκος Μαρτάκης γράφει το 1932-ένα ιδιαίτερο βιβλίο που συνδέει τα απόκρυφα μυθιστορήματα με τα αστυνομικά. **Οι άνθρωποι της κοκαΐνης** (Εκδόσεις red n' noir) αναφέρονται στον «απόκρυφο» Πειραιά του '30, με χαρακτηριστικό την ωμή περιγραφή σεξουαλικών σκηνών, πράγμα ακούοντος τολμηρό για την εποχή του. Από το Μεξικό ο συγγραφέας Χόρχε Ιμπαργκόνγκο αφηγείται στις **Νεκρές** (Εκδ. Καρτίνοτα) την πραγματική ιστορία των Ποκάινας, δύο ισατάδων που κατηγορήθηκαν για την απαγωγή, τον φόνο και τη συγκάλυψη του φόνου πάω από είκοσι κοριτσιών. Ένα κατα-

κερματισμένο φαινομενικά αφήγημα με άφθονο σουρεαλιστικό χιούμορ, που δεν αρκείται σε ένα τοπικό νουάρ μυθιστόρημα. Πρόκειται για πολλαπλές προσωπικές μαρτυρίες δευτερευόντων αλλά σημαντικών ανθρώπων. Μέχρι να καταλάβει κανείς τι συμβαίνει, υπάρχει η εντύπωση πως βρίσκεται σε ένα πολύχρωμο γαϊτανάκι - καθέναν τραβάει τον δικό του αφηγηματικό δρόμο. Ο χαμένος πρόωρα Ισπανός γραφέας Αλέξης Ραβέλο καταθέτει εδώ το βιβλίο του **Μόνο τους πεθαμένους** (Εκδ. Τόπος) με μια, παραλλιο, τελευταία περιπέτεια του Ελάδιο Μονρό! Τούτη τη φορά ο Ελάδιο καλείται να βρει που εξαφανίστηκε ένας υπάλληλος ιδιωτικής εταιρείας που επί ημέρες αγνοείται η τύχη του. Τα πράγματα εξελίσσονται αποβλεπτα όταν ο φουγάς βρίσκεται δολοφονημένος. Εικόνες από δυστοπική ταινία του μέλλοντος καταγράφει ο Αμερικανός συγγραφέας Πίτερ Χέλερ στο βιβλίο του **Ο αστερισμός του σκόλου** (Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου). Μια φωνική επιδημία γρίπης έχει σαρώσει τον πλανήτη Γη, έχοντας ξεπαστρέψει σχεδόν όλο τον ανθρώπινο πληθυσμό μαζί με τη κλωρίδα και την πανίδα. Επί σκηνής, βρισκόμαστε εννέα χρόνια μετά την καταστροφή σε κάποια μεσοδυτική πολιτεία, όπου παρατηρούμε τη συμβίωση δύο από αυτούς που επέζησαν. Στο μυθιστόρημα **Κάτι σαν αγάπη** (Εκδ. Πατάκη) ο Πολυχρόνης Κουτσάκης μέσα από μια αστυνομική υπόθεση με απρόβλεπτη εξέλιξη και ανατροπές περιπλανιέται στη γενέτειρά του, στα Χανιά, και σχολιάζει με υποδόριο χιούμορ τις ιδιόζυστες κοινωνικοπολιτικές και οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στις τουριστικές περιοχές. Τον μοναχικό ιδιωτικό ντετέκτιβ Ρένο Δανέζι συστήνει ο Άντυ Βρόσος στο ατμοσφαιρικό,

λήματα από το 2024

αθηνναϊκό νουάρ **Ο μαύρος γάτος** (Εκδ. Αλεξάνδρου). Με κυρίαρχα στοιχεία το καυστικό οχόλιο για επίκαιρα κοινωνικά προβλήματα και το μάυρο χιούμορ ως μεταμφιεσμένη έκφραση της θλίψης του ήρωα, προσαρμόζει με επιτυχία τις νόρμες του αμερικανικού hard-boiled στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα.

Δύο αληθινά εγκλήματα, που έγιναν στη Γερμανία με διαφορά 27 ετών και με κοινό σημείο την καταδίκη δύο υπόπτων χωρίς να ληφθούν υπόψη σοβαρά στοιχεία που συνηγορούσαν υπέρ της αθωότητας τους, ανατρέπει λογοτεχνικά ο Μίνως Ευσταθιάδης στο true crime **Σου γράφω από την κοιλιά του κτήνους** (Εκδ. Μεταίχιμος), καθιστώντας για διακριτά τα όρια μεταξύ μυθοπλασίας και πραγματικότητας.

Με δωροδοκίες, εκβιασμούς και fake videos θα μπλέξει στο **Deepfake** (Εκδ. Αντιπόδες) ο συγγραφέας Μιχάλης Κρόκος, «σαν ήρωας ενός βιβλίου που γράφεται σε απευθείας μετάδοση». Ο Μάκης Μαλαφέκας συνθέτει γλαφυρά το χαστικό σύμπαν ενός ιδιόρρυθμου πρωταγωνιστή, με κυρίαρχο στοιχείο το ιδιαίτερο αφηγηματικό ύφος του.

Ο Βαγγέλης Μπέκας στο αντισυμβατικό αστυνομικό **Γένεσις** (Εκδ. Ψυχογίος) παρουσιάζει μια πολυπλοκή υπόθεση φόνων στην κλειστή κοινωνία ενός ελληνικού νησιού, και με κινηματογραφική γραφή εισάγει σταδιακά τον αναγνώστη σε ένα δυστοπικό περιβάλλον, όπου η Τεχνητή Νοημοσύνη σε ρόλο αφηγητή και πρωταγωνιστή επηρεάζει την εξέλιξη της πλοκής.

Στο μυθιστόρημα **Το μέλλον δεν μπορεί να περιμένει** (Εκδ. Καστανιώτη) του Δώρου Αντωνιάδη παράνομοι διακινητές μη εγκεκριμένων φαρμάκων, πληρωμένοι δολοφόνοι, διεφθαρμένοι αστυνομικοί, μαφιόζοι και τοκογλόφοι συνθέτουν μια αστυνομική περιπέτεια υψηλής έντασης με εκπληκτικό τέλος, που διαδραματίζεται

στην Ελλάδα και στην Κύπρο και έχει στον πυρήνα της υπόθεσής της τη μανία για εκδίκηση.

Ο «τελευταίος αναρχομποσεβίκος» Φρεντερίκ Φαζαρντί, με πρόσχημα την προδιαγεγραμμένη πορεία ενός διαβόλου επαγγελματία δολοφόνου που εκτελεί συμβόλαια θανάτου στο Παρίσι, σπίνει στη σκληρή νουβέλα **Sniper** (Εκδόσεις των Συναδέλφων) μια μάχη ακραίων ιδεών με το κατεστημένο και με λιτότητα εκφραστική μέσω και ξέφρενο αφηγηματικό ρυθμό υπηρετεί τις συμβάσεις του νεοπλάρα.

Η αθωότητα του πατρός Μπράουν (Εκδ. Σκιά) είναι μια συλλογή δωδεκα συναρπαστικών όσο και παράδοξων ιστοριών μυστηρίου του σπουδαίου στιλίστα της γραφής G.K. Chesterton, με πρωταγωνιστή τον ευγενικό ιερέα μιας μικρής ενορίας στην κομητεία του Έσεξ, ο οποίος εξιχνιάζει δύσκολες αστυνομικές υποθέσεις βασιζόμενος στη διορατικότητά του και στη βαθιά γνώση της ανθρώπινης φύσης.

Ο James Ellroy, ο μεγαλύτερος εν ζωή συγγραφέας αστυνομικών ιστοριών, σοκάρει το αναγνωστικό κοινό με το αιρετικό και βλάσφημο μυθιστόρημα **Οι γητεύτες** (Εκδ. Κλειδάριθμος). Παρουσιάζει μια άγρια μυθιστορηματική εκδοχή του θανάτου της Μέρλιν Μονρόε και αναπαριστά έξοχα την τοιχογραφία της Αμερικής τη θρυλική δεκαετία της αμφιβήτησης, της σεξουαλικής απελευθέρωσης, του αντικοφορμισμού και των μεγάλων κοινωνικών αλλαγών.

Η απαγωγή ενός Πακιστανού από ακροδεξιά στοιχεία δίνει το έναυσμα σε μια ομάδα αποτυχημένων κατασκοπών των βρετανικών μυστικών υπηρεσιών να αναλάβουν δράση και να ξεδιπλώσουν τα διαφορετικά ταλέντα τους στην πρωτότυπη περιπέτεια **Κουτού αλόγα** (Εκδ. Αίολος) του Αμερικανού συγγραφέα Μικ Χέρον, ο οποίος συνδυάζει με λιεπή ειρωνεία στην αφήγηση και απολαυστι-

κούς διαλόγους το κωμικό στοιχείο των χαρακτήρων με τις κατασκοπικές ραδιουργίες της πλοκής.

Ο Σέρλοκ Χολμς και το μουσικό του Καρλ Μαρξ (Εκδ. Έρμα) είναι ένα πνευματώδες whodunit με φλεγματικό χιούμορ και έντονα παρωδιακά στοιχεία. Διαπλέκοντας μυθιστορηματικούς ήρωες με ιστορικά πρόσωπα και στοιχειά μυθολογίας με πραγματικά γεγονότα, ο Αμερικανός συγγραφέας Jim Feast αποτυπώνει τις συνθήκες και το πνεύμα της εποχής μετά τα δραματικά γεγονότα της Παρισινής Κομμουνίας.

Στο καθηλωτικό πολιτικό νουάρ **Φούγκα για ένα προτεκτοράτο** (Εκδ. Πόλις) ο Γάλλος συγγραφέας Thomas Cantaloube κινείται στα όρια της δημοσιογραφικής έρευνας και της μυθοπλασίας, χρησιμοποιώντας τη λογοτεχνία ως μέσο για να αποκαταστήσει την ιστορική αλήθεια για τον πόλεμο του Καμερούν, σε μια από τις πιο σκοτεινές περιόδους της γαλλικής αποικιοκρατίας.

Σε αυτά θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και μια σειρά από νουάρ που κυκλοφόρησαν τον τελευταίο καιρό, όπως: **Ένα ρολόι κτυπάει τα Χριστούγεννα** της Patricia Highsmith, **Η υπόθεση Σαιν-Φιάκρ** του Georges Simenon, **Η υπόθεση Ν' Γκούστρο** του Jean Patrick Manchette, **Μικρά κατασκοπευτικά** του Ανδρέα Αποστολίδη (Εκδ. Άγρα), **Τι μέρες κι αυτές!** του Ιερώνυμου Λύκαρη (Εκδ. Καστανιώτη), **Το αίμα των νεκρών μας** του Gerard Lecas και **Το ταγκό της Βασίλης** του Jean François Vilar (Εκδόσεις των Συναδέλφων), **Η πορεία ενός κοινού καθάρματος** του Ντινιέ Ντενένζ (Εκδ. Κέδρος), **Εσείς που θα ζήσετε μετά από μας** του Hervé Le Corre, **Το ποτάμι** του Peter Heller, **Επιστροφή στο Βερολίνο** του Jacques Moulins, **Free Queens** του Marin Ledun και **«Θηράματα»** της Andrée A. Michaud (Εκδόσεις του 21ου).

